A pártoktatás tapasztalatai a Balatonfüredi Hajógyárban

PÁRTOKTATÁSUNKBAN az előző évekhez viszonyítva nemcsak mennyiségi, hanem minőségi javulás is tapasztalható. A pártoktatások színvonala állandóan emelkedik, mert egyrészt — igen helyesen — pártszervezeteink azt a jól bevált gyakorlatot alkalmazzák, hogy a nagyobb tapasztalattal rendelkező propagandistákat nem cserélgetik, hanem meghagyják ugyanabban a pártoktatási formában.

Ennek köszönhető, hogy szinte teljes egészében megszűnt az az unalmassá vált gyakorlat, hogy az előadó egyszerűen felolvassa a brosúrákat.

Az előadók jó felkészülése érdekessé és könnyebben elsajátíthatóvá teszi a politikai előadásokat. Az elvi és gyakorlati módszerek helyes társítása világossá teszi a hallgatók számára, hogy a marxizmus—leninizmus nem elvont dogma, hanem nélkülözhetetlen tudomány a tömegek millióit szolgáló szocialista és kommunista társadalmi rendszer megismeréséhez és megszilárdításához, harci fegyver a még elnyomott országok népeinek szabadságharcához.

A BALATONFÜREDI Hajógyárban három pártoktatási formán tanulnak a dolgozók. Ezek közül legutóbb a politikai gazdaságtan hallgatóinak oktatásán vettünk részt.

Igaz, hogy nem nagy a hallgatók száma (10 fő), de éppen ezért több idő jut a vitára, az egyes elvi állásfoglalások kialakítására.

Országh Attila — a politikai gazdaságtan propagandistája — rendszeresen felkészül az előadásokra, világosan, félreérthetetlenül magyarázza az elvi kérdéseket, vázlatszerű, de áttekinthető jegyzetet készít magának.

Legutóbb a „Kapitalizmus általános válsága, a válság keletkezése és lényege" volt az oktatás anyaga.

Az előadó kérdésére igen helyesen és sokoldalúan válaszoltak meg a hallgatók az általános válság lényegét és keletkezésének okait.

AZ ELVI MEGHATÁROZÁSOKHOZ felhasználták napjaink politikai életének gyakorlati tapasztalatait. Többek között a kongói helyzetet, a belga sztrájktól nem elvonatkoztatva, hanem annak elkerülhetetlen velejárójaként elemezték, hangsúlyozva, hogy az általános válság egyik fokmérője a dolgozók elnyomorodása, egyre nagyobb méretű elégedetlensége.

Igen helyesen magyarázták a hallgatók az általános válság jellemzőit, mely szerint az általános válság nemcsak egy kapitalista államra, hanem az egész kapitalizmusra, nemcsak egy iparágra, hanem politikai, gazdasági és kulturális területre egyaránt kiterjed, s hogy az általános válság a kapitalizmus törvényszerű, periódikusan ismétlődő, elkerülhetetlen velejárója.

A hallgatók jó felkészüléséről tanúskodott az a hozzászólás is, melyben az egyik helyesen fejtegeti azt, hogyan lehetséges, amikor azt hirdetjük, hogy az imperialista és szocialista tábor állandóan szemben áll egymással, ugyanakkor a békés egymás mellett élés elvét valljuk. E kérdéshez többen is hozzászóltak és helyesen értékelték e kettő, de egymásnak nem ellentmondó állásfoglalásukat.

A HALLGATÓK valamennyi kérdésre helyesen válaszoltak. Volt egy-két kérdés, mint például a „Mi fogja még jobban megingatni az imperializmus pilléreit", vagy a „Miért növekszik az imperializmusban a kapacitás kihasználatlansága" — amelyre az előadónak kellett bővebb magyarázatot adni. Általában véve a Balatonfüredi Hajógyár politikai gazdaságtan tanfolytamán az alapos felkészülés, az egyes kérdésekkel való részletes foglalkozás volt a jellemző. Meggyőződésünk, hogy amennyiben a többi oktatási forma hallgatói is hasonló elmélyültséggel tanulmányozzák a marxizmust, akkor elmondhatjuk, hogy a Balatonfüredi Hajógyárban a propagandamunka jó irányban halad.

Szabó Ferenc

ÉLET ÉS ISKOLA

Az ajkai üzemek támogatják a gimnázium tanulóinak gyakorlati foglalkoztatását

Az Ajkai Gimnázium 1960—61. évi nevelési terve két közismert, sokat idézett mondattal kezdődik: „Minden gyermek érdeke megkívánja, hogy szocialista szellemben neveljék..." „Közelebb kell hozni iskoláinkat az élethez..." Célkitűzés és vezérfonal ez a két mondat: új feladatok vállalására emlékezteti a fiatal tantestületet, amelynek „legöregebb" tagja 31 éves.

Ajka rohamos fejlődésével a gimnázium is lépést tart. 12 tantermes, korszerűen berendezett új iskola épül, előreláthatólag már szeptemberben megvalósul a tanárok és tanulók óhaja, költözhetnek. Addig még a mostani — 1953-ban alapított — iskolában tanítanak és tanulnak. A gyakorlati életre való nevelést tavaly kezdte a tantestület, akkor még csak egy kísérleti osztállyal, s azóta már két első és egy második osztályban folyik a politechnizált 5+1-es oktatás.

Az elsősök tanműhelyekben, a másodikosok már szakmunkások, mesterek mellett dolgoznak. Egy-egy osztály üzemi elfoglaltsága heti hat óra. Ebből kettő az elméleti, négy a gyakorlati.

A gimnázium A osztályai humán osztályok, B osztályai reál tagozatúak. A tanulók zöme ajkai, de sok a naponta érkező-távozó, bejárók száma is. A korszerű általános műveltséget, amelynek szerves, kiszakíthatatlan része a politechnikai ismeret, itt sajátítják el. Idei létszámuk: 258. Érdekes és elgondolkoztató, hogy többségük lány. Alig száz fiú jár csak az Ajkai Gimnáziumba. És a fiúk elsősorban villanyszerelők, gépkocsiszerelők, lakatosok, marósok szeretnének lenni: hőtechnikai és elektrotechnikai szakmákkal ismerkednek. A lányok az üveggyárat, esetleg a laboráns-munkát választanák. Belőlük mindig több a jelentkező, mint az üzemek várnák: az üveggyár is csak 10 lányt tud foglalkoztatni a csiszolóban.

A természettudományos és technikai ismeretek térhódításának, a megvalósuló oktatási reformnak örülnek a nevelők.

Az iskola szakköreiben is állandóan a legidőszerűbb kérdések megvitatását tűzik napirendre, a KISZ szervezet politikai körében például megtárgyalták a tanulók, hogy a munka miért becsületbeli ügy, s hogy a jó tanulás miért politikai kötelesség. A válaszok egyértelműek voltak: a jó tanuló hamarabb érti meg a bonyolult gépek kezelését. Automatizáláshoz érő korunkban a gyárak dolgozóinak is műveleteknek kell lenniük, hogy a tudomány, a technika világában tájékozódni tudjanak.

S nemcsak beszélnek erről, hanem cselekszenek is az ajkai gimnazisták. Egyre többen ismerik meg az alkotó munka örömét: a 258-as létszámból 113 fő szerez az erőműben, a bauxitban, az üveggyárban és más üzemekben szakmai ismereteket. Ismerkednek a szakemberekkel. Megtanulják a szakszervezeti bizottságoktól a munkavédelem, biztonságtechnika és egészségügy rendszabályait. KISZ szervezetük állandó kapcsolatban él az üzemi KISZ szervezetekkel. Igen jellemző ezekre a jó kapcsolatokra, hogy például a gimnázium autós szakkörének autóját a bauxit kiszistái javítják. Közben a szakkör tagjai is ellesheti a fogásokat, valamennyien részt vehetnek — legalább megfigyelőként — a szerelési gyakorlatokban: a tapasztaltabbaktól együttal közlekedést és rendészetet is tanulnak.

100-120 gyerek jesi-várja izgatottan, hogy mikor „indul már be" a Művelődésügyi Minisztériumtól ajándékba kapott autó? Abban, hogy biztosan „beindul", egyikük sem kételkedik. Tettvágyuk, lelkesedésük akkora, hogy elhatározták: motorkerékpárt vesznek és megalakítják a motoros szakkört is. Anyagi alapjuk — 4600 forint készpénzük — már van. 5—6000 forintot a Veszprémi Építőipari Vállalattól is várva-várnak, okkal, mert becsületesen megdolgoztak érte.

Urbányi György, Hosszú Ferenc, Barnaházi Lajos, Gombkötő István jól dolgoznak az üzemben. A róluk mondott jó véleményt vezetőjük — Vesztergom György — hitelesíti. Ő már meglett férfi, gyakorlott gépipari munkás, lényegében mégis „vén fejjel" osztálytársa egy-egy beosztottjának. Másodéves technikumi anyagot tanul, akárcsak Gombkötő Pista. Ösztönzi az anyagi érdekeltség is, de főképpen az, hogy pótolja a mulasztottakat, elméleti kérdésekben se kelljen szégyenkeznie. Iskolai gondja így közös a fiatalokéval, együtt töpreng velük, együtt tanul. Igazán akkor elégedett, ha egymást segítve oldhatják meg a fogasabb matematikai vagy fizikai feladatokat.

Üzemben és iskolában így tanulják az ajkai fiatalok a társadalmi együttélés szabályait: megtanulják egyéni érdeküket a közösség érdekeinek alárendelni. Szívesen dolgoznak a közösségért. Legutóbb is 900 munkaóránál több társadalmilag hasznos munkát végeztek: együtt fektették a kábelt a felnőttekkel. Dolgoztak az iskolaépítésnél, kivonultak a helyi, a tósoki termelőszövetkezetbe, s munkájukkal ott is és mindenütt megérdemelték az elismerést.

Szívügyük városuk fejlődése. Nem húzódoznak a gyakorlati élet újabb és újabb ismeretanyagának megszerzésétől, világnézetükben erősödve ismerkednek az üzemi élettel, a szocialista brigádok, az élenjáró újítók, a munkaverseny-szervezők életével. Tanulnak tőlük. Van kire támaszkodniuk a korszerű, a politechnikai műveltség megszerzése közben. Segíti őket az egész társadalom, a család, az üzem és az iskola.

Cserhát József

Az üdülők érdeke is

Már teteje is van, s méreteiből sejteni lehet, hogy nagy létesítmény lesz. Az épülő zánkai művelődési otthonról van szó, melynek születésénél nemcsak a község lakói és vezetői babáskodnak, hanem a közelben levő üdülők is.

A tavalyi szeles, hideg nyár adta-e nekik az ötletet, hogy jó egy művelődési otthon, ha már fürödni nem lehet —, de az biztos, hogy a község is jól jár, és az üdülők is, ha Zánka minél előbb művelődési otthonhoz jut. Ezért segített az Erdőért üdülőgondnoksága, Húsz köbméter deszkával és egyéb faanyaggal járult hozzá az építkezéshez, a Talajjavító Vállalat pedig az alapozási munkákhoz. A zánkai művelődési otthon — amelynek értéke egymillió forint — „társadalmi jelleggel" épül: terveit a Hazafias Népfront mérnökei készítették, gyámja a megyei tanács, építői az üdülők, a falu lakói, a vasutasok és itt-ott állami építőmunkások is segítenek.

A vád: ifjúság elleni bűntett

Heten vannak testvérek.

Ernő a legidősebb: 15 éves. Már „szép" múlt áll mögötte: csavargott, többször lopáson érték. A gyermekvédő otthonból — ahová a gyámügyi hatóság vitette a tízéves kora óta tolvaj gyereket — többször megszökött. Most javítónevelő intézetben van.

Erzsi 13 éves — de még csak az általános iskola második osztályába jár. Azaz: járna, mert az 1960—61-es tanévben még egyszer sem volt iskolában!

Tízéves — és első osztályos

A tízéves Sándor — első osztályos! — már jól ismert „személyiség" a rendőrségen: több alkalommal lopott. S János, a hétéves kisfiú is lop... Imre és Marika még öt, illetve két és féléves, a legkisebb, Ferike pedig héthónapos.

Felelőtlenség, elvetemültség, vagy észbeli felfogóképesség hiánya? — A felsorolt bűnlista ellenére apjuk és anyjuk ugyanazt mondja: nem érzem magamat bűnösnek miatta!

A vádlottak padján ülnek. — Egymás mellett a két szülő. S nem tudnak, vagy nem akarnak feleletet adni, hogy miért nem törődnek gyermekeikkel.

A most 15 éves Ernő már két éve is megtette, hogy napokig nem ment haza, s előfordult az is, hogy a tízéves Sándor nem volt otthon éjszaka. S mikor a bíró szava vádlóan kérdez, hogy mit tettek ilyenkor, bizonytalanul felel az apa: — kerestem... szóltam a rendőrnek... megvertem, mikor hazajött. — Zavarosan, összevissza beszél.

Kilencszer kellett feljelenteni

Dehogy kereste, dehogy törődött vele! Nem szégyelli kijelenteni: a tízéves Sándor fiamért nem felelek, rossz társaságba került, hazudik és lop, nem tudok neki parancsolni... Tízéves a gyerek — nem tud neki parancsolni az apja?! Dehogy nem tudna — nem látszik ő olyan gyenge akaratú embernek — csak nem törődött vele. Azzal sem, hogy gyerekei nem járnak iskolába. A gyámügyi hatóság emiatt egy év alatt — 1960-ban — kilencszer jelentette fel a szülőket!

A 13 éves Erzsi nemcsak, hogy nem akar a hétéves másodikosokkal egy osztályba járni, de nem is engedik hazulról iskolába, otthon dolgozik, vigyáz a kicsikre. Hogy mi lesz belőle egyetlen elvégzett osztállyal?! (Hiszen jóformán olvasni sem tud!) — mit törődik azzal apja, anyja?

Hogy él ez a család, milyenek a körülményeik? Apa és anya dolgozik, összkeresetükből ha nem is fényesen, de rendesen meg lehetne élni, de nemcsak a neveléssel, a beosztással is baj van.

Fenyegető levelek — a gyámügyi hatósághoz

Az állam nem magánügynek tekinti az ilyen gyermekek szomorú sorsát, s ha kell, még szüleikkel szemben is megvédi jövőjüket. Mindent megtesz, hogy kiszakítsa a káros környezetből, különös gonddal nevelje őket.

A gyermekvédelmi hatóságok nem nézték tétlenül, hogy az apró gyermekek egymás után a bűnözés ingoványos talajára tévedjenek. Állami gondozásba vették, még 1957-ben Ernőt, 1960-ban pedig Sándort, Jánost és Imrét. Az apa, aki azzal nem törődött, hogy a kisgyerekek éjszaka merre csavarognak, most nagyon „szívére vette" a gyerekek távozását. Szerette volna megakadályozni, hogy csavargó gyerekeiből — míg nem késő — rendes embert neveljen az állam. A Vas megyei Szemenyére nevelőszülőkhöz elhelyezett gyermekeket hazaszöktette. — Ők jogtalannak tartják, hogy „magánügyeikbe" beleavatkozzanak, gyerekeik sorsával törődjenek. Fenyegették a gyámügyi hatóságot, sőt az előadónak egy kedves lapot is küldtek: ajánlották, hogy kössön életbiztosítást...

Fel kell rázni a szülőket — ha kell a bíróság előtt —, hogy felelősek gyermekeik neveléséért! A bíróság büntetése nevelő jellegű. Figyelmeztető, hogy vigyázniuk kell a kisebbekre, a nagyobbak nevelését már az állam vette kezébe.

A gyermekeiket elhanyagoló szülőket háromévi próbaidőre felfüggesztett börtönbüntetésre ítélték. A gyermekek sorsát figyelemmel kíséri a gyámügyi hatóság, s amennyiben a nevelésükben nem történik javulás, az apának a kiszabott hathónapi, az anyának a négyhónapi börtönbüntetést le kell töltenie. (Az ítélet jogerős.) *(Sz-e)*

A MIKROFON KÖRÜL

A Petőfi-rádió vasárnap este húsz perces riportműsort, kerekasztal-beszélgetést sugárzott megyénk irodalmi életéről. Képünkön Molnár Sándor nyilatkozik a rádió-riporternek az SZMT Kisfaludy Művelődési Otthona irodalmi klubjának működéséről.